

Bestilling av forvaltningsrevisjon - psykisk helse og samhandling med spesialisthelsetjenesten

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Os kommune	04.05.2026	09/26
Saksbehandler	Ragnhild Aashaug	
Arkivkode	FE-217	
	TI-&58	
Arkivsaknr	26/162 - 5	

Forslag til vedtak

Alternativ 1 til forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget anmoder kontrollutvalgene i Nord-Østerdal om å delta i en felles forvaltningsrevisjon med dette formålet:
Å undersøke om kommunene i Nord-Østerdal har etablert forsvarlige, tilgjengelige og koordinerte psykiske helsetjenester, og om samhandlingen med spesialisthelsetjenesten fungerer slik lovverk og nasjonale føringer tilsier. Samt komme med anbefalinger til hva et regionalt tilbud bør inneholde for å tilfredsstille lovverk og nasjonale føringer.
2. Det bes om et svar til kontrollutvalget i Os innen den 18. september 2026.
3. Kontrollutvalget bestiller på bakgrunn av dette en prosjektplan som kan behandles i kontrollutvalgets møte i midten av oktober, med innstilling til kommunestyret i Os. Vedtatt prosjektplan sendes deretter til behandling i deltagende kontrollutvalg.

Alternativ to til forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget gjennomfører kommunestyrets vedtak i to deler.
Det bestilles en prosjektplan for del 1 om psykisk helse og samhandlingen med spesialisthelsetjenesten i Os kommune med dette formålet:
Å undersøke om kommunene i Nord-Østerdal har etablert forsvarlige, tilgjengelige og koordinerte psykiske helsetjenester, og om samhandlingen med spesialisthelsetjenesten fungerer slik lovverk og nasjonale føringer tilsier.
2. Det tas utgangspunkt i Os kommune, og en eventuell deltagelse fra de andre kontrollutvalgene i Nord-Østerdalen avgjør om det kan bli et helhetlig bilde.
3. Anbefalinger til hva et regionalt tilbud bør inneholde for å tilfredsstille lovverk og nasjonale føringer, gjennomføres som del 2 av prosjektet.
4. Kontrollutvalget i Os ber om at prosjektplanen for del 1 kan leveres til sekretariatet innen den 26. mai 2026.
5. Kontrollutvalget informer kontrollutvalgene i Nord-Østerdal om sin bestilling, og anmoder kontrollutvalgene om å gjennomføre tilsvarende prosjekt i sine kommuner. Prosjektet kan bygge på revisjonen arbeid i Os. Det bes om en tilbakemelding på en mulig deltagelse på del 1 og del 2 innen den 18. september 2026.

Behandling:

Sekretariatet ga en kort orientering om bakgrunn for forslag til vedtak.

Fra Os kommune deltok kommuneoverlegen, virksomhetsleder velferd, avdelingsleder helse samt kommunedirektøren.

Avdelingsleder helse gikk gjennom orienteringen som var bestilt. Det er gjort noen endringer i orienteringen som ble utsendt, og det sendes en oppdatert versjon. Denne legges til saken på nettsiden. Hans presentasjon legges ved møteprotokollen.

Forvaltningsrevisor Trine Holter og Margrete Haugum deltok i saken, og ga en orientering om hvordan bestillingen kan oppfylles.

Deres vurdering er at alternativ 2 i forslag til vedtak gir en best mulig gjennomføring av prosjektet.

Kontrollutvalget diskuterte saken, og kom frem til at de prioriterte alternativ 2.

Kontrollutvalgets endringsforslag til alternativ 2 i forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget gjennomfører kommunestyrets vedtak i to deler.
Det bestilles en prosjektplan for del 1 om psykisk helse og samhandlingen med spesialisthelsetjenesten i Os kommune med dette formålet:
 - a. Å undersøke om Os kommune har etablert forsvarlige, tilgjengelige og koordinerte psykiske helsetjenester, og om samhandlingen med spesialisthelsetjenesten fungerer slik lovverk og nasjonale føringer tilsier.
 - b. En beskrivelse av merkostnaden som Os kommune har med tilbudet både nordover og sørover i forhold til KAD senger innen psykiatri og andre interkommunale samarbeid.
2. Kontrollutvalget i Os ber om at prosjektplanen for del 1 kan leveres til sekretariatet innen den 26. mai 2026, eller så raskt som mulig.
3. Det tas utgangspunkt i Os kommune, og en eventuell deltagelse fra de andre kontrollutvalgene i Nord-Østerdalen avgjør om det kan bli et helhetlig bilde for kommunene i Nord-Østerdalen.
4. Anbefalinger til hva et regionalt tilbud bør inneholde for å tilfredsstille lovverk og nasjonale føringer, gjennomføres som del 2 av prosjektet.
5. Kontrollutvalget informer kontrollutvalgene i Nord-Østerdal om sin bestilling, og anmoder kontrollutvalgene om å gjennomføre tilsvarende prosjekt i sine kommuner. Prosjektet kan bygge på revisjonens arbeid i Os. Det bes om en tilbakemelding på en mulig deltagelse på del 1 og del 2 innen den 18. september 2026.

Kontrollutvalgets forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Kontrollutvalget gjennomfører kommunestyrets vedtak i to deler.
Det bestilles en prosjektplan for del 1 om psykisk helse og samhandlingen med spesialisthelsetjenesten i Os kommune med dette formålet:
 - a. Å undersøke om Os kommune har etablert forsvarlige, tilgjengelige og koordinerte psykiske helsetjenester, og om samhandlingen med spesialisthelsetjenesten fungerer slik lovverk og nasjonale føringer tilsier.
 - b. En beskrivelse av merkostnaden som Os kommune har med tilbudet både nordover og sørover i forhold til KAD senger innen psykiatri og andre interkommunale samarbeid.
2. Kontrollutvalget i Os ber om at prosjektplanen for del 1 kan leveres til sekretariatet innen den 26. mai 2026, eller så raskt som mulig.
3. Det tas utgangspunkt i Os kommune, og en eventuell deltagelse fra de andre kontrollutvalgene i Nord-Østerdalen avgjør om det kan bli et helhetlig bilde for kommunene i Nord-Østerdalen.
4. Anbefalinger til hva et regionalt tilbud bør inneholde for å tilfredsstille lovverk og nasjonale føringer, gjennomføres som del 2 av prosjektet.
5. Kontrollutvalget informer kontrollutvalgene i Nord-Østerdal om sin bestilling, og anmoder kontrollutvalgene om å gjennomføre tilsvarende prosjekt i sine kommuner. Prosjektet kan bygge på revisjonens arbeid i Os. Det bes om en tilbakemelding på en mulig deltagelse på del 1 og del 2 innen den 18. september 2026.

Vedlegg

Orientering til kontrollutvalget om psykisk helse og samhandling med spesialisthelsetjenesten

Melding om politisk vedtak - Bestilling av forvaltningsrevisjon psykisk helsearbeidk

Saksopplysninger

I denne saken bes kontrollutvalget om å bestille en forvaltningsrevisjon av psykisk helse og samhandling med spesialisthelsetjenesten. Bakgrunnen er kommunestyret sitt vedtak i sak 10/26 den 26. mars:

1. *Os kommunestyre utsetter forvaltningsrevisjon kommuneorganisasjon.*
2. *Os kommunestyre henstiller kontrollutvalget å bestille en forvaltningsrevisjon innen tema Psykisk helsearbeid i kommunene og samhandlingen med spesialisthelsetjenesten i Nord-Østerdal. Der formålet er: Å undersøke om kommunene i Nord-Østerdal har etablert forsvarlige, tilgjengelige og koordinerte psykiske helsetjenester, og om samhandlingen med spesialisthelsetjenesten fungerer slik lovverk og nasjonale føringer tilsier. Samt komme med anbefalinger til hvordan et slikt tilbud kan løses regionalt med kommunene i Nord-Østerdalen sammen med spesialisthelsetjenesten.*
3. *Kommunestyret ber kontrollutvalget gå i dialog med de øvrige kontrollutvalg i kommunene i Nord-Østerdalen for å samles om en felles revisjon.*
4. *Prosjektplan for forvaltningsrevisjon fremmes som sak, og vedtas av kommunestyret.*

Kontrollutvalget er kommunestyret sitt organ for egenkontroll, og utvalget har ansvaret for at det gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Bestilling av forvaltningsrevisjoner tar utgangspunkt i plan for forvaltningsrevisjon eller bestilling fra kommunestyret.

For at kontrollutvalget skal få et bedre kunnskapsgrunnlag for å gjennomføre bestillingen, har sekretariatet bedt kommunedirektøren om å gi en orientering om:

- kommunene i Nord-Østerdal har etablert forsvarlige, tilgjengelige og koordinerte psykiske helsetjenester.
- samhandlingen med spesialisthelsetjenesten fungerer i tråd med gjeldende lovverk og nasjonale føringer.

Sekretariatet har også bedt om at orienteringen gir kontrollutvalget innsikt i:

- organiseringen av kommunens psykiske helsetjenester til kommunenes befolkning.
- kommunedirektørens vurdering av tjenestenes forsvarlighet, tilgjengelighet og kapasitet.
- formål, organisering og bruk av KAD-senger.
- hvordan samhandling med spesialisthelsetjenesten er organisert og fungerer i praksis.
- eventuelle utfordringer, risikoområder og sårbarheter, særlig knyttet til kompetanse og koordinering.
- status for interkommunalt og regionalt samarbeid innen psykisk helse i Nord-Østerdal, samt vurderinger av videre utviklingsbehov.

For å svare på spørsmål er det bedt om at kommunedirektøren tar med relevante ledere og fagansvarlige. På bakgrunn av forespørselen har sekretariatet mottatt en rapport som er vedlagt saken. Denne vil presentert i møtet, og kommunedirektøren vil delta med 2 - 3 personer.

Forvaltningsrevisor Trine Holter fra Revisjon Midt-Norge vil delta i saken. Hun kan svare på eventuelle spørsmål og gi informasjon om behov for mulige avgrensninger.

Vurdering

Kommunestyret har bedt kontrollutvalget om å gjennomføre en bestilling av en forvaltningsrevisjonen hvor formålet er:

- *Å undersøke om kommunene i Nord-Østerdal har etablert forsvarlige, tilgjengelige og koordinerte psykiske helsetjenester, og om samhandlingen med spesialisthelsetjenesten fungerer slik lovverk og nasjonale føringer tilsier. Samt komme med anbefalinger til hvordan et slikt tilbud kan løses regionalt med kommunene i Nord-Østerdalen sammen med spesialisthelsetjenesten.*

Sekretariatet ber kontrollutvalget om å vurdere utformingen av siste del av bestillingen, og hvordan prosjektet kan gjennomføres. Dette følger i to punkt nedenfor.

1. Kommunestyrets anmodning om anbefalinger til hvordan et slikt tilbud kan løses regionalt med kommunene i Nord-Østerdalen sammen med spesialisthelsetjenesten

Å gi anbefalinger om hvordan et tilbud skal innrettes handler i stor grad om å foreslå en mulig løsning. Kommunelovens § 23-2 sier at formålet med en forvaltningsrevisjon er å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

Forvaltningsrevisjoner er en del av egenkontrollen, og revisors anbefalinger tar utgangspunkt i formålet som nevnt overfor. Forvaltningsrevisjoner gir råd og anbefalinger om forbedringer, men ikke detaljerte løsninger om utforming.

Sekretariatets vurdering er at denne delen av kommunestyrets vedtak faller utenfor kontrollutvalgets mandat. Det er derimot godt mulig at en forvaltningsrevisjon kan si noe hva et slikt tilbud bør inneholde, og sekretariatet har foreslått en omarbeidet ordlyd i forslag til vedtak.

Kontrollutvalget må i møtet avklare med revisjonen om bestillingen kan gjennomføres slik den foreligger, eller om det bør gjøres tilpasninger i bestillingen.

2. Kontrollutvalgets myndighetsområde og koordinering av forvaltningsrevisjon

Utvalget har i utgangspunktet bare myndighet til å undersøke forhold innenfor egen kommune, og det enkelte kontrollutvalg må svare på om de både har interesser og ressurser til å delta i en felles forvaltningsrevisjon.

En koordinering av en felles forvaltningsrevisjon vil ta noe tid. Først må det sendes en forespørsel om hvilke kontrollutvalg som ønsker å delta, med mulighet til innspill til bestillingen. På bakgrunn av omfang og forutsetninger kan det utarbeides en prosjektplan som blant annet viser hvordan timene kan fordeles.

Det legges opp til at prosjektplanen først behandles av kontrollutvalget i Os og deretter kommunestyret, for så å gå til behandling i de kontrollutvalgene som ønsker å delta.

Det er også et moment at Rendalen og Tynset kommune har inngått avtale med KPMG som leverandør av revisjonstjenester, og et prosjektet må utformes og gjennomføres i samarbeid med dem. En prosjektplan vil ta høyde for det.

Sekretariatet er usikker på om dette er en bestilling som haster. Dersom kontrollutvalget mener at den skisserte løsningen overfor tar for lang tid, kan det være et alternativ at det utarbeides en prosjektplan for Os hvor del 1 av bestillingen gjennomføres:

Å undersøke om kommunene i Nord-Østerdal har etablert forsvarlige, tilgjengelige og koordinerte psykiske helsetjenester, og om samhandlingen med spesialisthelsetjenesten fungerer slik lovverk og nasjonale føringer tilsier.

En prosjektplan for dette kan antageligvis være klart til behandling i kontrollutvalgets neste møte den 1. juni, og kan deretter behandles av kommunestyret. Da kan kontrollutvalget parallelt starte arbeidet med å invitere de øvrige kontrollutvalgene til å gjøre tilsvarende revisjon for vurdere status i sin kommune. Ulempen med dette er at en risikerer å bare få frem status for Os kommune. Samtidig kan det arbeides med å koordinere del 2 av bestillingen.

Konklusjon

Sekretariatet innstiller på denne bakgrunn på to alternativ til forslag til vedtak. Vi har også tatt oss den frihet å endre bestillingens formål om hvordan et regionalt skal løses, til hva et regionalt tilbud bør inneholde. Kontrollutvalget må vurdere hva de mener er mest

hensiktsmessig for å oppfylle kommunestyrets intensjon ut fra forvaltningsrevisjonens rammer.